

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp juhatuse liikmed
AÜ GVOZDIKA
tatiana.petrochenko@mail.ru

31.10.2024 nr 2.1-1/24/1026-2553-2

Tähelepanu juhtimine

Andmekaitse Inspeksioon sai kaebuse, mille kohaselt on aiandusühistu GVOZDIKA paigaldanud aadressil Päevalille 2, Narva asuva veetõtukoha juurde kaamera.

Seoses kaameraga ning selle paigaldusnõuetega selgitame, et igasugune isikuandmetega tehtav toiming, sealhulgas ka isiku kaamerate jälgimine ja pildi salvestamine, on isikuandmete töötlemine. Isikuandmeteks loetakse igasugust teavet tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta ([isikuandmete kaitse üldmääruse](#) (IKÜM) art 4 punkt 1). Andmetöötlejal on seejuures kohustus järgida IKÜM artiklis 5 sätestatud põhimõtteid, sh lg 1 punkti a, mille kohaselt peab andmetöötlus olema seaduslik, õiglane ja isikule läbipaistev.

Igasuguseks isikuandmete töötlemiseks on vajalik IKÜM artiklist 6 tulenev alus (näiteks õigustatud huvi¹ või kui kaamerate kasutamise kohustus tuleb eriseadusest, vt IKÜM art 6 punktid c ja f). Üldreegel on, et jälgimisseadmetiku kasutamine ei tohi ülemääraselt kahjustada selle vaatevälja jäävate isikute õigustatud huve. Veel selgitame, et isikuandmeid peab koguma ja töötleva ainult selgelt kindlaksmääratud ja õiguspärasel eesmärgidel. See tähendab, et kaamerate kasutamiseks peab olema paika pandud konkreetne põhjus (kas turvakaalutlused, sisekorraeeskirjade jälgimine/kontrollimine või muuks). Kaameraid saab ja peab kasutama vastavalt vajadusele – need peaksid oleme suunatud konkreetsetele määratletud probleemide lahendamisele. Isikuandmeid ei tohi hiljem töödelda viisil, mis on püstitatud eesmärkidega vastuolus.

Seega, kui kaamera on paigaldatud vara kaitseks, siis ei saa kaamerasalvestust kasutada teistel eesmärkidel. Näiteks paigaldatakse tihti kaamerad prügikastide või prügimaja juurde kontrollimaks, kas õige ühistu liige kasutab oma prügikohta ja kas ei rikuta reegleid selles osas, et suuremahuliste jäätmete või ohtlike jäätmete panemisel ei pandaks neid olmeprügisse. Juhul, kui kaameraga tuvastatakse õigusrikkumine, siis on ühistul õigus vastav väljavõtte edastada järelevalveorganile. Samuti saab nõuda isikult sisse regressi korras ühistule heakorralase korrarikkumise eest mõistetud trahvi. Küll aga ei ole selleks otstarbeks kaamera abil lubatud kontrollida, kui palju isikuid võiks ühes korteris elada jms. Selgitame veelkord, et ka sel juhul võib salvestisi vaadata ja teha neist väljavõtte alles siis, kui on ilmnunud rikkumine.

Kaamera kasutamise osas otsuse tegemisel peab hindama ohtude tõsidust ja realiseerumise tõenäosust ning analüüsima alternatiive turvariskide maandamiseks (nt turvauks, signalisatsioon, täiendav valgustus). Lisaks on oluline meeles pidada, et igasugune kaamerapildi reaalses jälgimine on vastuolus nende paigaldamise eesmärgiga ning võib isikule, kes seda teostab, tuua

¹ Õigustatud huvi kohta saab täpsemalt lugeda <https://www.aki.ee/sites/default/files/documents/2024-05/%C3%95igustatud%20huvi%20juhend.pdf>.

kaasa väärteovastutuse.

Kui andmetöötleva ei suuda tõendada, et andmete töötlemise jätkamiseks on olemas õiguspärased ja kaalukad põhjused, siis tuleb tegevus (sealhulgas filmimine) lõpetada.

Kui pärast hinnangu tegemist selgub, et kaamerate paigaldamine on siiski vajalik ja seejuures ei kahjustata ülemääraselt vaatevälja jäävate inimeste huve, on kaamerate kasutamine lubatud kui sellise otsuse võtab vastu hääleõiguslik üldkoosolek (mittetulundusühingute seadus (MTÜS) § 19 lg 1 punkt 8). See tähendab, et kaamerate paigaldamise üle saavad otsustada ühistu liikmed vaid ühiselt, mitte nt ainult juhatus või ainult üks juhatuse liige. Otsus kaameraid kasutada tuleb vastu võtta ühistu üldkoosolekul ja sellega seotud kokkulepped kinnitada näiteks sisekorraeeskirjades või teha selleks eraldi kaamerate kasutamise kord ühistu territooriumil, millele peab töötleva viitama ka teavitussildil. Selline kaamerate kasutus käib aga üksnes ühisala kasutamisele. Igasuguseks kõrvalkruntide filmimiseks puudub ühistul õigustatud huvi või muu õiguslik alus ja see ei ole lubatud.

Tallinna Ringkonnakohtus on 15.11.2018 teinud seoses korteriühistuga otsuse tsiviilasjas nr 2-16-12460. Kuna aiandusühistus on otsustusprotsess sarnane korteriühistuga, siis on sealne info asjakohane. Kohus leidis, et üldkoosolekul on võimalus leppida kokku ka selles, et ühistusse omavoliliselt kaameraid paigaldada ei ole lubatud ning ühistu juhatus demonteerib ise omavoliliselt paigaldatud kaamerad ja tagastab omanikule, kui isik ei ole ise seda pärast hoiatuse saamist teinud jms.²

Aiandusühistu tegevus toimub ühistu põhikirja alusel ning lisaks kohaldub aiandusühistule MTÜS, kuna tegu on mittetulundusühinguga. Üldiselt on üldkoosolek otsustusvõimeline, kui kohal on üle poolte liikmetest, ning otsus on vastu võetud, kui otsus sai üle poole kohalolijate häälest. Vajalik on siiski veenduda, et konkreetse ühistu põhikiri ei näe ette erisusi. Oluline on meeles pidada, et iga juhatuse liige peab oma kohustusi täitma juhatuse liikmelt tavaliselt oodatava hoolsusega (MTÜS § 32 lõige 1).

Juhime Teie tähelepanu ka sellele, et ka ühistu nõusolekul paigaldatud kaamera korral on vajalik enne kaamera filmimise alasse sisenemist nähtavale kohale paigutada kaamerate kasutamisest teavitavad sildid koos kontaktandmetega ja viitega kaamerate kasutamise korrale ehk andmekaitsetingimustele (vt IKÜM art 14 loetletud punktid). Andmekaitsetingimused on seotud läbipaistvuse põhimõttega, mis eeldab seda, et isikuandmete töötlemisega seotud teave ja sõnumid on lihtsalt kättesaadavad (näiteks veebilehel), arusaadavad ning selgelt ja lihtsalt sõnastatud. Sildil on oluline kindlasti välja tuua: töötlemise eesmärk, õiguslik alus, vastutava töötleva nimi ja kontaktandmed ning info, kus saab tutvuda andmekaitsetingimustega. Kõikidele isikutele peab olema kättesaadav informatsioon, kes on kaamerate valdaja, kui kaua salvestisi säilitatakse ja kellel on salvestistele ligipääs. Ühistus on piisav kui kaamerate salvestistele on ligipääs kas ühel juhatuse liikmel või vajadusel mitmel või ainult turvafirmal ilma juhatuse liikmete ligipääsuta, kui kasutatakse sellist teenust. Andmetöötleva peab tagama, et ta suudab tuvastada, kes on salvestisi vaadanud (logid, vaatamiste kohta peetav dokument/raamat), et tuvastada, et ei oleks toimunud alusetuid vaatamisi.

Täpsemat infot kaamerate kasutamise kohta on võimalik lugeda Andmekaitse Inspektsiooni koostatud [juhendist](#), [KKK](#)-st ja [videovalve korraldajale](#) koostatud nõuannetest.

Käesolevale tähelepanu juhtimisele inspektsioon vastust ei oota, kuid selgitame, et inspektsioon võib igal ajal ette teatamata kontrollida³ kaamerate kasutamise õiguspärasust ning õigustatud

² Tallinna Ringkonnakohtu 15.11.2018 otsuses tsiviilasjas nr 2-16-12460 on nõustatud maakohu järelausega, et selline reegel ei kahjusta ühegi isiku õigusi, sest reegel kehtib võrdselt kõigile (korteri/aiamaa) omanikele.

³ Isikuandmete kaitse seaduse § 57 koosmõjus korrakaitse seaduse §-de 50 ja 51 alusel.

huvi analüüsi ja andmekaitsetingimuste olemasolu, sh ka kaamerate salvestiste vaatamise logisid. Rikkumise korral võib inspeksioon alгатada järelevalvemenetluse.

Lugupidamisega

Mona-Reti Pavlov

jurist

peadirektori volitusel